

B.A. (Part—III) (Semester—VI) Examination

(Literature of Modern Language)

MARATHI LITERATURE

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 80

1. संदर्भासह स्पष्टीकरण करा :—

(अ) “हो ! हो ! तुलाही त्यानेच निर्माण केलंय. रानावनातल्या वनस्पतींप्रमाणे तूही एकाकी आहेस ; पत्र त्या दयाघन प्रभूने तुला निर्मितीक्षम हात दिले आहेत. तू त्यांचा उपयोग कर. माझ्यासारखा तूही देवाचा आदेश घे. त्याच्या कार्यात सहभागी हो.” 4

किंवा

“या देशाने जन्माला घातलेल्या काही पुरुषोत्तमांपैकी श्री. कार्झर हे एक आहेत. आम्हांला आणखी असे अर्धा उज्ज्वल कार्झर लाभले तर ... !”

(ब) “तुम्ही जिथून आलात तिथेच परत जा. वैसे मिळवण्यासाठी नोकरीचा शोध घेण्यात वेळ दवडू नका. पैसा न मिळाला तरी विनावेतन काम करा ; पण कामाची संधी सोडू नका.” 4

किंवा

“मी तयार केलेले पदार्थ हे केवळ ‘पर्यायी’ म्हणून नाहीत. ते सर्वगुणसंपन्न आहेत. आशरातील कमतरता दूर करण्यास ते समर्थ आहेत.”

2. कृषिविद्येच्या आधारे डॉ. कार्झर यांनी दक्षिण अमेरिकेचा कायापालट कसा केला ? सविस्तर लिहा. 16

किंवा

भुईमुगाच्या पिकाबाबत डॉ. कार्झरांनी केलेल्या विविध स्वरूपाच्या कार्यांना अधोरेखित करा.

3. (अ) वर्तमानपत्रांना मुलाखती देणे डॉ. कार्झरांनी का नाकारले ? 8

किंवा

कार्झर प्रतिष्ठान स्थापन करण्यामागे काय हेतू होता ?

(ब) ‘माझ्या बांधवांना कृषिविद्याच उपयोगी पडेल !’ असे डॉ. कार्झर का म्हणतात ? 8

किंवा

डॉ. कार्झर यांच्या जीवनातील तुम्हाला आवडलेल्या कोणत्याही एका प्रेरणादायी प्रसंगावर प्रकाशस्त्रोत टाका.

4. भाषेची व्याख्या, स्वरूप आणि उपयोग स्पष्ट करा. 16

किंवा

स्वनांचे विविध प्रकारे होणारे वर्गीकरण सोदाहरण स्पष्ट करा.

5. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) :—

8

- (1) स्वरतंत्री.
- (2) स्वनविज्ञानाच्या प्रमुख शाखा.
- (3) ध्वनि-माध्यमाची उपयुक्तता.
- (4) रचनान्तर.

6. बहुपर्यायी प्रश्न :—

- (1) शेंगदाण्याच्या सालांपासून वेगवेगळे _____ टिकाऊ रंग बनवता येतात. 1
(अ) वीस (ब) पंचवीस
(क) चाळीस (ड) तीस
- (2) टस्कीगीला तिच्या कष्टाचं _____ मिळालं. 1
(अ) यश (ब) फळ
(क) मोल (ड) समाधान
- (3) “बरं ! मग तुला _____ शिकायला आवडेल.” 1
(अ) चित्रकला (ब) संगीतकला
(क) शेती (ड) कृषिविद्या
- (4) जॉर्जही काही _____ प्रमाणे जगणारा नव्हता. 1
(अ) बांडगुळा (ब) मुर्खा
(क) गाढवा (ड) माणसा
- (5) 1881 च्या अखेरीस वॉशिंग्टननी टस्कीगी खेड्याबाहेरची 100 एकर जमीन _____ 1
डॉलर्सना विकत घेतली.
(अ) शंभर (ब) पाचशे
(क) तीनशे (ड) एक हजार
- (6) विज्ञान तुम्हाला _____ बनविल ! 1
(अ) स्वतंत्र (ब) समर्थ
(क) स्वालंबी (ड) सज्ञान
- (7) ‘ _____ माणसाचं तोंड नेहमी बंद असतं’, हे त्यांचं आवडीचं सुभाषित. 1
(अ) बुद्धिमान (ब) कर्तृत्ववान
(क) भाग्यवान (ड) विचारी
- (8) डॉ. कार्द्वेरांचा पगार होता दरमहा _____ डॉलर्स ! 1
(अ) शंभर (ब) दोनशे
(क) सव्वाशे (ड) अडीचशे

- (9) स्वनामधेय _____ प्रकारचा विनियोग असतो. 1
 (अ) चार (ब) तीन
 (क) पाच (ड) दोन
- (10) 'ट' चे उच्चारण स्थान _____ आहे. 1
 (अ) मूर्धा (ब) ओठ
 (क) मृदू तालू (ड) दंतमूळ
- (11) खालीलपैकी अर्धस्वर कोणते ? 1
 (अ) अ, ओ (ब) इ ई
 (क) य, व (ड) उ, ऊ
- (12) त, थ, द, ध आणि न ही _____ व्यंजने आहेत. 1
 (अ) दंत्य (ब) मूर्धन्य
 (क) ओष्ठ्य (ड) तालव्य
- (13) ज्या व्यंजनांचा उच्चार करताना त्यात हवेचा लोट मिसकल्या जातो त्यांना काय म्हणतात ? 1
 (अ) कृत्रिम प्राण (ब) अतिप्राण
 (क) महाप्राण (ड) प्राण
- (14) टाळूच पुढचा भाग जेव्हा उच्चारण स्थान असते तेव्हा त्या व्यंजनांना _____ व्यंजने म्हणतात. 1
 (अ) मृदुतालव्य (ब) तालव्य
 (क) मूर्धन्य (ड) ओष्ठ्य
- (15) _____ हे ओष्ठ्य व्यंजन आहे. 1
 (अ) क (ब) श
 (क) प (ड) अ
- (16) उच्चारणावरून स्वनामधेय _____ प्रमुख वर्गात वर्गीकरण करता येते. 1
 (अ) तीन (ब) चार
 (क) पाच (ड) दोन